

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Van de gemeente Hellendoorn
Postbus 200
7440 AE Nijverdal

Cc: gemeenteraad

Nijverdal, 20 maart 2019

Betreft: Advies Ombuigingsvoorstellen 2019

Wmo-raad Hellendoorn

Constantijnstraat 32 a

7442 ME Nijverdal

0548-638810

www.wmoraadhellendoorn.nl

Geacht College,

Algemeen

Op 14 maart jl. zijn wij door uw ambtenaren op de hoogte gesteld over de voorgenomen Ombuigingsvoorstellen ad € 5,3 mln. in 2019. Op basis van nadere persberichten lijkt deze Ombuiging zelfs te kunnen oplopen naar een bedrag van meer dan € 8 mln.

De voorlopige ombuigingen betreffen voorlopig € 2,7 mln. op basis van beleidsaanpassingen en € 2,6 mln. denkt de gemeente te dekken via zogenoemde Financieel technische maatregelen.

Voorgesteld wordt om een bedrag van ca. € 1,5 mln. om te buigen ten laste van het programma Jeugd en Wmo en wel als volgt:

• Uitvoering Jeugdzorg:	€ 420.000,--
• Centrum Jeugd en Gezin:	€ 50.000,-- (eenmalig)
• Uitvoeringsbudget logopedie:	€ 5.000,--
• Beperking Opleidingskosten Fraudebestrijding:	€ 15.000,--
• Gezond in de Stad:	€ 29.000,--
• Ontwikkelingsbudget zorg:	€ 5.000,--
• Inclusieve samenleving:	€ 10.000,--
• Inloop GGZ:	€ 40.000,--
• Wmo Huishoudelijke Ondersteuning:	€ 450.000,--
• Wmo Begeleiding & Dagbesteding:	€ 350.000,--
• Wmo-verstrekkingen:	€ 100.000,--
• Leerlingenvervoer:	€ 30.000,--
Totaal:	€ 1.474.000,--

Opmerkingen over het proces

Alvorens in te gaan op de Ombuigingsvoorstellen willen wij in het algemeen aangeven, dat wij als Wmo-raad zeer geschrokken zijn van de huidige stand van zaken van het huishoudboekje van de gemeente Hellendoorn. De uitkomsten van het onderzoek van Twijnstra en Gudde van 7 maart 2019 hebben ons gesterkt in de overtuiging, dat in vele lagen van de gemeentelijke organisatie men grote steken heeft laten vallen, zowel op ambtelijk als ook op bestuurlijk/politiek niveau. Te meer daar wij vanuit de Wmo-raad aan de gemeente frequent onze zorgen hebben uitgesproken over de (management) informatievoorziening in onze gemeente en met name het gebrek hieraan. De gemeente heeft altijd geweten, dat het bij de decentralisatie in het Sociaal Domein voor de gemeenten zowel inhoudelijk als financieel om een zeer majeure operatie zou

gaan, die -denken wij- zijn weerga niet kent in de historie van gemeenten. Veelvuldig hebben wij in onze overleggen met de gemeente afgelopen jaren de vraag gesteld of de gemeente wel een goed beeld had over de relatie tussen enerzijds de afgegeven indicaties voor de verschillende zorgvoorzieningen in de Wmo en de Jeugdwet als anderzijds de hiermee gepaard gaande budgettaire consequenties.

In de zorg is het nu eenmaal belangrijk om minimaal maandelijks, maar liever nog wekelijks goed inzicht in deze relatie te hebben, teneinde tijdig te kunnen bijsturen. Steeds is ons in de overleggen aangegeven, dat de gemeente de zaakjes goed op orde had en wij ons daar geen zorgen over hoefden te maken. Er waren goede reserves opgebouwd. Wij hebben vanaf het begin aangegeven, dat met name bij de uitvoering van de Jeugdzorg deze informatievoorziening nog belangrijker is, omdat het hier vaak om langdurige indicaties en trajecten gaat. Wij hebben zelfs de suggestie gedaan om de ervaring in de Jeugdzorg hierbij te betrekken.

Helaas is ons voorgevoel bewaarheid en staan onze cliënten de komende jaren grote ombuigingen te wachten. Cliënten, die over het algemeen geconfronteerd worden met gezondheidsproblemen en minder validiteit, waarom men niet gevraagd heeft en waarbij zich een stapeling van uitgaven voordoet.

Uitgangspunt Wmo-raad bij de voorgenomen Ombuigingen

Met alleen maar terugkijken redden wij het ook niet. Vanaf nu zal de gemeente directer moeten sturen op basis van een goede (management)informatie, waarbij naar onze mening het voorstel van Twijnstra en Gudde om organisatorisch ambtelijk en bestuurlijk beleid en uitvoering in het Sociaal Domein dichter bij elkaar te brengen volgens ons een eerste goede stap zou zijn. Nu is onze indruk dat de afstand te groot was.

Vanuit de Wmo-raad willen wij zeker meedenken op welke wijze wij op een zorgvuldige wijze inkomsten en uitgaven op het gebied van de Jeugdwet en Wmo meer in evenwicht kunnen brengen. Bij ons staat wel voorop, dat cliënten die ondersteuning zullen moeten krijgen, dat die noodzakelijk en juridisch juist is. Eigen regie is een goed uitgangspunt, doch wij moeten ons realiseren dat lang niet iedereen in staat is tot deze eigen regie, omdat men er kortstondig of langdurig geestelijk of lichamelijk, maar ook vanwege het ontbreken van een eigen netwerk, niet daartoe in staat is. Wij zullen het beleid en de ombuigingsvoorstellen van de kant van de gemeente hierop blijven beoordelen. Wij worden bevestigd in ons standpunt dat een vertrouwenspersoon noodzakelijk is. De Wmo-raad pleit voor een meldpunt, die schrijnende gevallen in beeld brengt, zonder dat hier een formele klachtenprocedure voor gevolgd hoeft te worden. In de kwartaalrapportages zien wij deze meldingen graag terug.

Opmerkingen met betrekking tot enkele ombuigingsvoorstellen

Vermeld moet hierbij worden, dat het bij vrijwel alle voorstellen nog gaat om taakstellingen, die niet ingevuld zijn op basis van concrete voorstellen. Wij adviseren om bij de afweging van de ombuigingsvoorstellen goed mee te wegen, dat hierdoor op termijn niet juist een grotere zorgvraag wordt gegenereerd.

Uitvoering Jeugdzorg: € 420.000,--

Er is hier sprake van een forse ombuiging, waarvan op dit moment de consequenties niet te overzien zijn. Het is een goede maatregel geweest om een praktijkondersteuner (POH) GGZ bij de huisartsen aan te stellen. De salarisuitgaven ter zake ad € 110.000,-- komen ten laste van het project. Dit betekent concreet, dat de ombuigingsvoorstellen nog fors zijn en € 530.000,-- bedragen. Daarnaast moet de gemeente zich realiseren, dat het slechts om één POH functie gaat voor vrijwel alle huisartsen in de gemeente. Wij wachten de voorstellen af.

Inclusieve samenleving: € 10.000,--

Op basis van het VN-verdrag Handicap, dat vanaf 14 juli 2016 geldt, is de gemeente verplicht een beleid op te stellen op welke wijze de gemeente gevolg geeft aan de inhoud van dit VN verdrag. De voorgestelde ombuiging moet hierbij aansluiten.

Inloop GGZ: € 40.000,--

Hoewel hier blijkbaar al toe besloten is, moet er voor gewaakt worden, dat deze ombuiging niet leidt tot een toeloop van verwarde personen op straat.

WMO Huishoudelijke Ondersteuning: € 450.000,--

Het gaat hierbij om een zeer forse taakstelling van ca. 21 %. De huishoudelijke ondersteuning is voor veel cliënten van belang om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen. Vanaf 2015 is al ingrijpend op deze ondersteuning gekort. Op basis van diverse rechtelijke uitspraken in den lande is het maar de vraag of het beleid in de gemeente, dat gebaseerd is op een algemeen uitgangspunt van "Schoonhuis", de toets van de juridische kritiek kan doorstaan, omdat er niet sprake is van maatwerk per cliënt. Wij zien de concrete voorstellen graag tegemoet.

Wmo Begeleiding & Dagbesteding: € 350.000,--

Bij deze ombuiging vragen wij ons af of hiermee niet "het kind met het badwater wordt weggegooid". In onze samenleving, waarin mensen steeds ouder worden en geestelijke achteruitgang en dementie toeneemt, is deze Wmo Begeleiding & Ondersteuning onontbeerlijk om cliënten zo lang mogelijk thuis te laten wonen en om opname in de duurere intramurale zorg te voorkomen. Natuurlijk is het altijd goed te kijken in hoeverre het gebruik van algemene voorzieningen hierbij aanvullend kunnen zijn. Maar in de zwaardere fases van geestelijke, lichamelijke aandoeningen en dementie, waarin steeds meer ouderen terechtkomen, is professionele ondersteuning noodzakelijk. Bij de uitwerking van de voorstellen pleiten wij voor een nauwe samenwerking tussen zorgprofessionals en wmo-consulenten.

Wmo-verstrekkingen: € 100.000,--

Wij weten niet, waarop de stelligheid van de gemeente is gebaseerd dat op deze post een bedrag van € 100.000,-- kan worden omgebogen. Wij wachten de concrete beleidsvoorstellen ter zake af.

Leerlingenvervoer: € 30.000,--

De gemeente stelt voor reeds met ingang van 1 augustus a.s. de kilometergrens om voor een tegemoetkoming in aanmerking te komen te verhogen van 4 naar 6 km. Het gaat hierbij concreet om 26 kinderen, die dan niet meer in aanmerking komen voor leerlingenvervoer. Hoewel dit

wettelijk mogelijk is, moeten wij ons wel realiseren, dat niet een ieder over eigen vervoer beschikt om zijn kind(eren) weg te brengen en het openbaar vervoer in een gemeente als de onze redelijk gebrekkig is. Wij beschikken niet, zoals in de steden, over een stadsdienst die frequent naar de verschillende wijken of dorpen rijdt.

Maatwerk, op de individuele situatie gericht, zou wat ons betreft beter zijn dan een algemene maatregel, zoals nu wordt voorgesteld.

Achter de ombuigingsvoorstellen zit geen visie. Zo had een integrale visie op het sociaal domein geholpen om tot onderbouwde keuzes te komen. Dit betreuren wij, temeer omdat wij eerder hebben gepleit hebben voor een integrale visie op het sociaal domein. Zie ook ons advies van 10 januari 2018. Een visie geeft richting en kan helpen te prioriteren. Want wat als er meer budget komt vanuit het Rijk? Blijven alle ombuigingsvoorstellen dan staan? En zo niet, welke worden dan geschrappt? Of is het college van mening dat het in alle gevallen nodig is om een beleidsmatige en organisatorische omslag te maken binnen het sociaal domein? Dat wordt ons niet duidelijk uit de huidige voorstellen. Graag zouden wij hier antwoord op krijgen.

Wij zijn er bewust van, dat de gemeente voor een immense ombuigingsoperatie staat voor dit jaar en volgende jaren. Ingrijpende maatregelen zullen noodzakelijk zijn. Zoals eerder vermeld had het niet zo ver mogen komen. Als Wmo-raad zullen wij positief meedenken om tot oplossingen te komen, maar ook zeer kritisch kijken of de voorgenomen ombuigingen niet al te zeer terecht komen bij de groep cliënten, die het al moeilijk hebben op zowel financieel gebied als op het gebied van hun gezondheid.

Wij hopen u hiermee op dit moment voldoende te hebben geïnformeerd en wensen u succes bij de verdere uitwerking. Als Wmo-raad worden wij graag tijdig betrokken bij de uitwerking.

Met vriendelijke groet,

G.H. (Gerard) Ingenhoest,
Voorzitter Wmo-raad gemeente Hellendoorn